

EŻAMIJET TA' NOFS IS-SENA TAL-ISKEJJEL PRIMARJI 2013

IS-SITT SENA MALTI (IL-QARI) HIN: SIEGĦA

Isem: _____ Klassi: _____

Marka tal-istudent/a	
Marka ta' din it-taqsima	30 marka

AQRA SEWWA DAN LI ĠEJ:

- Imla ismek u kunjomok kif ukoll il-klassi. **TAQLIBX IL-PAĠNA QABEL JGHIDULEK.**
- Qabel tikteb it-tweġiba, ara li tkun fhimt sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi tweġiba, halliha vojta u kompli l-oħrajn, imbagħad erga' ppruvaha fl-aħħar.
- Jekk tieħu żball, ingassah pulit u erga' ikteb. Meta tlesti, erga' ara l-karta kollha mill-bidu biex tirrangha xi żbalji li jista' jkollok u timla dak li hallejt barra.

Malti 2013

L-Ewwel Taqsima

10 mark

1. Hares sewwa lejn l-istampa moghtija. Wara aqra s-sentenzi dwar din l-istampa u mmarka b'✓ fil-kaxxa tal-veru jew tal-falz. L-ewwel wahda hija eżempju.

		VERU	FALZ
0.	Din l-istampa turi l-kamra tas-salott.		✓
1.	Din il-kamra fiha żewġ itwieqi.		
2.	Wahda mill-bibien tal-gwardarobba hija miftuha.		
3.	Il-gwardarobba hija kompletament vojta.		
4.	Fuq is-sodda hemm gazzetta sportiva.		
5.	Taht is-sigġu hemm basket tal-iskola.		
6.	Fuq l-iskrivanija hemm il-kompjuter biss.		
7.	Min jorqod f'din il-kamra hija persuna ordnata.		
8.	Min jorqod f'din il-kamra ihobb hafna l-isports.		
9.	F'din il-kamra tista' torqod persuna wahda.		
10.	Min jorqod f'din il-kamra jhobb jisma' l-mużika.		

Aqra sewwa din is-silta u wara wiegeb il-mistoqsijiet fuqha.

L-Ewwel Parti

Mario kien fil-librerija tal-iskola x'hin reġa' lemaħ lill-‘Bobby’. Kien wieqaf ftit passi ’l bogħod minnu, dahru lejħ jitkellem ma’ xi subien twal bħalu. Il-qmis minn wara kienet nofsha maħruġa mill-qalziet. Xahru ftit twil u mgerfex kien jgħatti l-ġhonq tal-qmis. Mario haħs imsarnu jinżlu f’saqajħ u jdejħ li kienu qed iżommu ktieb tax-xjenza dlonk keshu silġ u bdew jirtogħdu. X’se jaqbad jagħmel? Jekk il-‘Bobby’ jarah, żgur li jiġi jaqbad mieġħu bħas-soltu. Fetaħ il-ktieb kemm kemm u deffes rasu għol-ktieb biex jaħbi wiċċu. **(par. 1)**

Mario haħsu rrabjat mieġħu nnifsu. Kemm se jdum jaħrab lill-‘Bobby’? Kif qatt ma tkellem m’ommu jew mal-ġħalliema dwar x’kien qed jiġri l-iskola? Kemm se jdum jissaporti? Robert, għax hekk kien jismu proprja il-‘Bobby’, kien ilu mqabbad mieġħu għal xejn b’xeyn mill-ħames sena tal-primarja u issa kien fl-istess skola mieġħu fl-ewwel sena sekondarja. Almenu mhux fl-istess klassi. Fil-primarja għamillu ħajtu nfern: qattagħlu pitazzi, remielu lapsijiet, gideb fuqu ma’ shabu, ħadlu l-lunch kemm-il darba, seraqlu l-istampi kollha tal-futbol u mitt elf ħaġa oħra. Din is-sena, l-biċċa kienet tidher li se tkun differenti għalkemm kien għadu l-ewwel ftit tal-ewwel term. Mal-‘Bobby’ kien jiltaqa’ biss għal ħin tat-trasport. Lanqas waqt il-brejk ma’ kien jarah għax Mario kien fil-klabb taċ-ċess u fil-brejk is-Sur Caruana kien ilaqqa’ lill-istudenti fil-klassi tiegħu. F’dan il-ħin Mario kien iħossu protett. Mas-Sur Caruana kien imur tajjeb. **(par. 2)**

Il-‘Bobby’ kien ivvinta laqam għal Mario. Kien isejjagħlu ‘Ġurdienu’. Bil-ktieb tax-xjenza f’idu, Mario haħseb li l-‘Bobby’ ma setax jivvintalu laqam aħjar minn dan. L-ewwelnett Mario kien tifel żgħir għall-età tiegħu – l-iċken fid-daqs mill-istudenti tal-iskola kollha - u t-tieninett kien iġib ruħu eżatt bħal ġurdien, dejjem jaħrab u jipprova jiżgiċċa lill-‘Bobby’. **(par. 3)**

Minkejja li l-librerija kienet mimlija daqs bajda bl-istudenti, Mario hassu wahdu. F'daqqa wahda gieħ hsieb f'moħħu li jistahba wara l-ixkaffar tal-kotba. Il-‘Bobby’ žgur li ma gieħ fil-librerija biex ifittex kotba tax-xjenza. Dawk ma kinux jinteressawh. Minn din il-parti il-‘Bobby’ žgur li ma kienx ser jarah. Hekk għamel, mexa lejn in-nofs tal-ixkaffar u tbaxxa kokka taparsi qed jinteressawh il-kotba t'isfelnett. **(par. 4)**

A. Wieğeb il-mistoqsijiet kollha.

(1/2 marka 'l wahda)

1. Immarka t-twegiba t-tajba skont dak li qrajt billi tagħmel X fil-kaxxa.

i) Din is-silta hija fuq:

żewğ subien li huma hbieb hafna.	
tifel li huwa mqabba ma' tifel ieħor.	X
tifel li qed jahbi sigriet.	

ii) Għaliex il-‘Bobby’ ma setax jara lil Mario mill-ewwel fil-librerija?

Għax ma kienx jaf li Mario qieghed fil-librerija.	
Għax il-‘Bobby’ kien qed ifittex ktieb ma' shabu.	
Għax il-‘Bobby’ kien qed jitkellem ma' shabu b'dahru lejn Mario.	

iii) Mario kien jiltaqa' biss mal-‘Bobby’

waqt il-hin tat-trasport.	
waqt il-lezzjonijiet fil-klassi.	
waqt il-brejk.	

2. Ikteb żewġ frażijiet mill-ewwel paragrafu li juru li Mario beżgħir li jkun li tassew meta lemah lill-‘Bobby’.

3. Il-‘Bobby’ għamel il-hajja ta’ Mario infern. Semmi tliet eżempji mis-silta. (2 marki)

(3 marki)

4. Semmi żewġ raġunijiet għala Mario kien jemmen li l-laqam ‘Ġurdienu’ li vvintalu l-‘Bobby’ kien tassew jixraq.

(2marki)

5. X’għamel Mario biex il-‘Bobby’ żgur ma jarahx?

(2 marki)

It-Tieni Parti

Is-sekondi li dam baxxut quddiem l-ixkaffar, Mario rahom siegħat. Kien gheja bilqieghda kokka. Ghamel il-qalb u resaq fit-tarf biex jara jekk il-‘Bobby’ kienx għadu wieqaf fl-istess post jew telaqx mil-librerija. Lanqas lahaq xiref rasu minn wara l-ixkaffar, li għajnejh ma jìgux wiċċ imb’wiċċ mal-‘Bobby’. Għajnejn il-‘Bobby’ kienu qishom ta’ dragun ifferoċjat. Il-‘Bobby’ mexa bil-lajma lejha u aktar kemm jimxi b’dik il-lajma nkejjuża, Mario aktar beda jibża’. Miegħu mxew shabu, erba’ galantomi tal-istess karattru. **(par. 5)**

Il-‘Bobby’ tbaxxa kokka wkoll. Mario hass qalbu se tieqaf. ‘Għalxejn tipprowa tistahba, ja ġurdienu? Jien insibek żgur! Ġejt **infittxek** għax għandi bżonn pjaċir mingħandek. Irridek taħdimli x-xogħol tad-dar tal-Matematika s’ghada! U jekk ma tagħmilulhiex b’rasek idur! Fhimt!’ qal il-Bobby b’theddida. **(par. 6)**

Għalkemm kienet il-kesha, Mario hass l-gharaq ixoqq għalih. Issa ż-żejjed. Mario hass li issa ma jridx jibża’ aktar minn dan it-tifel ardit. Hares ċass lejha u b’kuraġġ qallu, ‘Jien minix tajjeb fil-Matematika. Ma nistax ngħinek. Jekk ma fhimtx xi haġa staqsi lill-ghalliema biex terġa’ tispjegalek. X’so tiegħi jekk nagħmilulek jien jew xi hadd ieħor? Mhux xorta ma tkun tghallimt xejn!’ **(par. 7)**

Il-‘Bobby’ inhasad. Ma stenniex twegiba fil-pront mingħand ‘Ġurdienu’. ‘Dan minn meta sirt titkellem hekk? Mindu qed taqra l-kotba tax-xjenza?’ **(par. 8)**

Mario qam jìgri minn kokka. Hares fiss f’għajnejn il-‘Bobby’. Wiċċ il-‘Bobby’ kien aħmar nar – jew bir-rabja jew bil-misthija li waqa’ għaċ-ċajt quddiem shabu. Għal mument Mario haseb li issa l-‘Bobby’ qed jibża’ minnu. U b’pass meqjus mar għand il-librar biex ikun jista’ jissellef il-ktieb tax-xjenza. Il-‘Bobby’ u shabu baqghu weqfin iċċassati. Naqra ta’ ġurdienu rnexxielu jerga’ **jìżgiċċalhom**. **(par. 9)**

B. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

6. Għaliex il-‘Bobby’ mar ifittex lil Mario?

(1 marka)

7. Ikteb is-sentenza minn paragrafu 7 li turi li Mario beża' minn dak li kien qallu l-'Bobby'?

(1 marka)

8. Ghaliex il-'Bobby' nhasad b'li qallu Mario?

(1 marka)

9. Semmi żewġ raġunijiet għaliex wiċċ il-Bobby seta' sar aħmar nar.

(2 marki)

10. Imla l-vojt b'ismijiet biex turi li fhimt għal min qed jirreferi dan il-kliem:

infittxek (*par. 6*)

_____ mar ifittex lil _____

jizgiċċalhom (*par. 9*)

_____ żgiċċa lil _____ u sħabu.

($\frac{1}{2}$ marka X 4 = 2 marki)

11. Sib mis-silta espressjonijiet li jfissru:

a	ħareġ kemm kemm rasu 'l barra (<i>par. 5</i>)	
b	ħażin għalik (<i>par. 6</i>)	
ċ	tifel kiesaħ (<i>par. 7</i>)	

(3 marki)

TMIEM IL-KARTA
